

Dansk
Ornitologisk
Forening

BirdLife
DANMARK

Årsberetning
2025

Egon Østergaard

Formand for
Dansk Ornitologisk Forening (DOF) / BirdLife Danmark

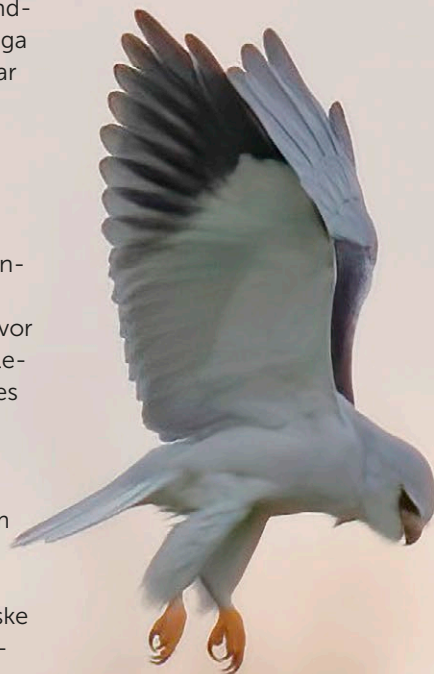
MERE NATUR OG BEDRE ØKONOMI

På fuglefronten blev 2025 lige så uforudsigelig som altid. Bestande gik frem og andre tilbage, og som altid dukkede der sjældenheder op, men de to blå glenter, der i september slog sig ned i Vestjylland og begyndte at yngle, var alligevel i en liga for sig. Opmærksomheden var stor også uden for de fugleinteresserede kredse, så DOF fik rig lejlighed til at lade begejstringen smitte af, og næppe mange danske medier har forbigået sensationen. Eventyret sluttede først lige efter nytår 2026, da vinteren for alvor satte ind i en periode, og fuglene forsvandt eller mødte deres skæbne i en snedrive.

I år har der, takket være en politisk aftale i Folketinget om Grøn Trepert, været et helt særligt fokus på udtagning af landbrugsarealer for at mindske udledningen af skadelige næ-

ringsstoffer, forbedre vandmiljøet, øge andelen af skov, beskytte grundvandet mod pesticider og udlægge områder til mere og bedre natur.

Aldrig tidligere har der været så meget opmærksomhed på at løse ovenstående samtidigt, og derfor var det også meget glædeligt, at både organisationerne Landbrug & Fødevarer og Danmarks Naturfredningsforening havde lagt hånden på kogepladen for at nå til enighed om, at nu skulle det være. Samtidigt afsatte Folketinget over 40 mia. kr., og Novo Nordisk Fonden lagde yderligere 10 mia. kr. oveni, til at få det til at ske gennem de næste år. Også et særligt ministerium, Ministeriet for Grøn Trepert, så dagens lys og fik til opgave at styre processen med hjælp fra de statslige styrelser Naturstyrelsen, Landbrugsstyrelsen og til dels Miljøstyrelsen, der ved

Vejlærne. Foto: Daniel Palm Eskildsen.

samme lejlighed blev flyttet til det nye ministerium.

Kommunerne fik en nøglerolle sammen med repræsentanter fra landbruget og naturfredningsforeningen, idet de enkelte byråd inden årets udgang skulle vedtage såkaldte udtagningsplaner med skitser til, hvordan målene kunne nås. Der blev travlt rundt omkring på rådhusene, og lokale repræsentanter for DOF og andre organisationer har deltaget som sparringspartnere i den udstrækning, det var muligt.

Ved udgangen af året lå der således stakkevis af visionære planer, der i 2026 skal konkretiseres og realiseres over de kommende år. Noget vil lykkes, og noget vil lide skibbrud, men der venter store, spændende

naturprojekter forude i de kommende år.

Ved flere tidligere lejligheder har DOF lanceret ønskelister til, hvilke ødelagte naturområder, vi kunne ønske os genoprettet. Både i 2006, da DOF blev 100 år, og i 2015, da Den Danske Naturfond blev etableret, udarbejdede DOF en lang liste med potentielle naturprojekter. I 2025 var tiden igen inde til at screene for, hvilke områder, som DOF ønsker at bringe i spil i forbindelse med, at vi skal have mere natur i Danmark.

Ud over indsatsen via den Grønne Trepert var anledningen også, at EU har vedtaget en forordning (lov) om naturgenopretning, og i begyndelsen af 2026 skal Danmark have en biodiversitetslov, så der bliver

brug for gode konkrete ideer til, hvor naturen igen skal have førsteprioritet. Derfor udarbejdede DOF i slutningen af året et omfattende oplæg til prioriterede områder for naturbeskyttelse og naturgenopretning. Ideoplægget kan bruges både lokalt og på højere niveauer, når nye naturområder skal se dagens lys. Oplægget kan findes på www.dof.dk.

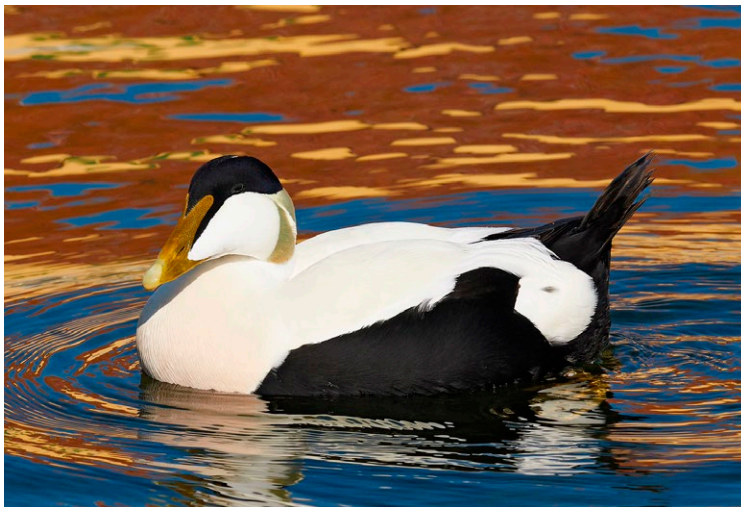
Som en del af forpligtigelserne i EU skal Danmark øge andelen af beskyttet natur til 30 %, heraf en tredjedel strengt beskyttet, og her er diskussionen allerede godt i gang om, hvad det indebærer for ikke mindst de strengt beskyttede områder. DOF mener, lige som Biodiversitetsrådet, at det bør betyde, at man ikke kan drive jagt i disse områder, men den

diskussion blev vi ikke færdig med i 2025.

Hvert fjerde år forhandles i Vildtforvaltningsrådet, hvor DOF også har en plads, en indstilling til ministeren om jagttider de næste fire år. DOF har argumenteret for en totalfredning af ederfuglen, der er globalt rødlistet og i tilbagegang. Ligeså har vi presset på for at få sølvmågen fredet igen, da den også er i tilbagegang. Desuden bruges den ikke til konsum, og de udfordringer, der er med ynglende måger på flade tage i visse byer, løses ikke ved en jagttid, men ved reguleringer lokalt. Indstillingerne er nu sendt til ministeren, der beslutter jagttiderne.

For et par år siden indstillede Vildtforvaltningsrådet til miljøministeren, at der burde ske en udfasning af gråænder til jagtformål. Der viste sig at være omfattende uoverensstemmelser mellem antal, der blev oplyst opdrættet og antallet af udsatte gråænder. Der er og var omfattende snyd og bedrag. Indstillingen blev af politiske grunde i regeringen lagt på hylden, men sagen er endnu ikke glemt, hverken i DOF eller i ministeriet.

Efter at DOF for en del år siden var med til at sætte fokus på de omfattende forstyrrelser, som jagten medfører især for vandfugle, bragte Dansk Orni-

Ederfugl. Foto: Sven Erik Rasmussen.

tologisk Forenings Tidsskrift i juni en omfattende analyse af, hvad jagten medfører af øget skyhed hos disse fugle. Baseret på mere end 8.100 målinger af flugtafstande fra hele verden kunne det påvises, at fuglene letter på 10-12 så store afstande i Danmark og andre lande med intensiv jagt, som i lande med ingen eller næsten ingen jagt. Det hæmmer ikke alene fuglenes muligheder for at udnytte levestederne, men det forringer også alle andre naturinteresserede menneskers oplevelsesmuligheder.

DOF følger bestandene af de fleste af vores almindelige fuglearter gennem vores punkt-tællinger, hvor hundredvis af frivillige sommer og vinter går de samme ture år efter år, lytter, kigger og noterer, hvad man ser i fem minutter per punkt. Sammen med de forholdsvis

nye spontantællinger giver det meget værdifuld viden om, hvordan det går med bestandene, og disse tællinger bliver brugt, når ministeriet skal afrapportere til EU, hvordan det går. Her er DOF's data helt unikke. Punkt-tællingerne har nu 50-års jubilæum, og de er en af de længste tidsserier i EU, når det handler om naturovervågning. I 2026 håber vi at kunne fejre det jubilæum og de medlemmer, der har været med, måske endda i alle årene.

Både disse fugledata og vores øvrige store viden om de øvrige fuglebestande er i år blevet brugt af Aarhus Universitet, da de til ministeriet og senere EU skulle levere den såkaldte Artikel 12-indberetning. Her gør landene status over frem- og tilbagegange, og DOF's mange data i DOFbasen har været vigtige oplysninger i den proces.

Havørn. Foto: Johan Christian Homann.

Ringmærkning ved
Skagen Fuglestation.
Foto: Mikkel Østergaard.

Rapporten, *Størrelse og udvikling af fuglebestande i Danmark – 2025*, kan læses på nettet, men 46 % af ynglefuglene er i tilbagegang og 33 % i fremgang (korttidstrends). Der er fortsat nedadgående tendenser for agerlandsfuglene og nogle arter af mejser og finker. For fx Skestork, Trane, Havørn og Stor Skallesluger går det derimod opad for bestandene.

Vores ynglebestande af Kongeørn, Havørn og Fiskeørn ser alle ud til at trives, og det var glædeligt, at vi igen i 2025, takket være et nyt kamera, kunne transmittere direkte 24-7 fra en havørnerede på Lolland på Fugleværnsfondens areal. Rigtig mange mennesker kiggede med og glædede sig over de mange oplevelser i realtid, når ørnenes familieliv blev bragt helt ind i folks stuer. Det var kun muligt at gøre takket være flotte donationer på hjemmesiden, hvor folk gav en skærv til at vedligeholde udstyret og gøre det muligt.

DOF's projekt Ørn er et af vores flagskibe, og Ørnens dag, der er et årligt tilbagevendende arrangement, trak tusinde ørne-interesserede til rundt omkring i landet.

DOF har igennem flere år haft et godt samarbejde med Danmarks Jægerforbund med et fokus på at forhindre drab på rovfugle, ikke mindst giftdrab.

I 2024 var der ingen kendte gifttilfælde, men sent i 2025 dukkede dog endnu et par tilfælde op. Desværre er der stadig brug for oplysning og skærpede straffe på det område. Folketinget ser nu ud til efter massivt pres fra en lang række grønne organisationer, inkl. DOF, at ville skærpe straffen for den slags naturkriminalitet.

Samarbejdet med jægerne har senest været gennem projektet *Fællesskab gennem fugle*, der er støttet af 15. Juni Fonden, og her har fokus været på vores kragefugle og et samarbejde med Danske Herregårdsjægere om at beskytte ynglende rovfugle på store godser.

Internationalt har DOF igen fået en forlængelse af projekter i Kenya, Tanzania og Uganda, hvor vi sammen med lokale partnere i projektet *People Partner with Nature* gør en indsats for lokalsamfundene og naturen der. Vi har været engageret i dette gennem mange år, og forlængelsen med 14 mio. kr. 2026-2029 er et udtryk for, at CISU (Civilsamfund i Udvikling) er tilfreds med det, som DOF har leveret gennem årene for at fremme demokrati, menneskerettigheder og bæredygtig udvikling.

Flere nye projekter er løbet i gang i 2025. *Fugle i Ny Natur* (FINN) med Statens Naturhisto-

riske Museum, Naturstyrelsen og Fugleværnsfonden skal med en bevilling på 5,9 mio. kr. fra Aage V. Jensen Naturfond, frem til 2027 undersøge fuglebestande i områder, hvor der er ved at indfinde sig en ny eller anderledes natur som følge af ændret forvaltning. Projektet *Seabirds under pressure* (SUPRE) 2025-2027 med Aarhus Universitet har fokus på havfugles trængsler via en bevilling på 5,5 mio. kr. fra Velux Fonden.

Appen DOF's Fuglebog har takket være en anonym donor kunnet relanceres og driftes 2025-2029, hvilket mange især ikke så fuglekyndige har været rigtig glade for.

Endelig har en bevilling fra Nordea Fonden gjort det muligt, at DOF kan være underleverandør til projektet *Biodiversitet på Golfbaner - naturdannelse, viden og praksis*, 2026-2028 sammen med Dansk Golf Union.

I år har DOF's medlemstal for første gang i mange år været vigende, men det er meget glædeligt, at andelen af unge i DOF UNG, de 13-30-årige, er stigende. De unge er meget dedikerede, og der er en rigtig god dynamik og et stort engagement. Der er afholdt flere lejre med et imponerende stort antal deltagere, og

Facebook-siden for DOF UNG er bestemt et besøg værd.

Også antallet af medlemmer i DOF's Ørneklub for de 6-12-årige er i vækst, og de er nu over 800 medlemmer. Her er turene i selskab med mor og far eller måske en bedsteforælder, og det er jo i grunden ikke så ringe at komme ud og få oplevelser sammen på tværs af ge-

nerationer. I alle lokalafdelinger er der nu såkaldte Fugleambassadører, der arrangerer ture for børnene og gør det spændende at komme igen. Det er en helt nødvendig opbakning, hvis de helt små skal få styrket deres interesse for natur og fugle.

Igen i 2025 har vi deltaget i Naturmødet i Hirtshals, om end på nedsat kraft, men godt at lokale

kræfter kunne løfte fanen og tale fuglenes sag. Fuglefestivalen på Skagen Fuglestation blev igen gennemført i maj med god deltagelse.

DOF's tre store fuglestationer i Gedser, Blåvand og Skagen har igen haft god søgning fra mange frivillige, især fra udlandet, og de har medvirket til at indsamle værdifulde data

DOF's fugleambassadører. Foto: Mikkel Østergaard.

om fugletrækket og i øvrigt medvirket til at drive stationerne i det daglige. I Skagen er der med Naturstyrelsen indgået en ny 10-årig lejekontrakt i Det Grå Fyr, så aktiviteterne der kan fortsætte. På alle fuglestationer er der mulighed for på særlige vilkår, at man kan overnatte, og det er en mulighed, som mange medlemmer benytter sig af.

I år fik DOF også en Fugle-brevkasse, hvor man kan skrive ind med spørgsmål, som man tidligere har ringet til sekretariatet om. Der har vist sig et stort behov for en sådan mulighed, og i løbet af året har frivillige besvaret adskillige hundrede henvendelser om stort og småt.

Vi har også etableret et Virksomhedsudvalg, der skal forsøge at gøre store og små virksomheder interesserede i at støtte DOF og fuglesagen på forskellig vis. Fx har firmaet Canon i 2025 stillet sit studie til rådighed, og her er der blevet produceret flere interessante udsendelser, der nu kan ses på DOF's YouTube-kanal. Både denne og de hundredvis af øvrige videoer om fugle og fuglefolk kan ses på www.dof.dk.

Sidst på året fik DOF's hjemmeside et tiltrængt nyt udtryk og en modernisering, så den i endnu højere grad kan servicere brugerne og også gøre opmærksom på de mange gode

tilbud i Naturbutikken og naturligvis de mange fugleture rundt i lokalafdelingerne samt ture til udlandet med DOF Travel.

For en del af vores medlemmer, måske især de yngre, er Fuglebingo en spændende og engagerende måde at se på fugle på. Den legende tilgang og konkurrenceelementet er uden tvivl med til at gøre denne app populær, og det var da også fuldt fortjent, da de to udviklere af appen i år fik en Naturpris af Givskud Zoo Naturfond.

Økonomisk var 2025 et år, hvor genopretningen af økonomien tog sin begyndelse efter et anus horribilis i 2024 med et stort underskud og deraf følgende tiltag for at komme på fode igen. Heldigvis er vi nu på rette spor, økonomien er absolut i bedring, resultatet for 2025 er positivt, og det samme forventes i 2026. En stor tak til alle, der har bidraget til, at DOF kom igennem krisen og tager højde igen sammen med fuglene.

I april var der WindEurope konference i København, hvor EU-kommissær for energi og boliger, Dan Jørgensen, deltog. I forbindelse hermed guidede DOF en fugletur for både den fugleinteresserede kommissær og de øvrige deltagere. Senere på året deltog både DOF UNG og formanden i statsministerens offentlige gåture, hvor vi fik

lejlighed til at vise flaget og tale med hende om fugleinteressen og fugle som indikatorer for naturens tilstand.

Efter en længere proces i foreningens mange udvalg og lokalafdelinger vedtog repræsentantskabet i efteråret en ny strategi for DOF 2026-2029. En god proces og et nyt spor at arbejde efter i den næste periode med de nye temaer *Fornyelse og foryngelse omkring fuglesagen, Frivillighed i naturens tjeneste og Fællesskab om fugle og natur*.

Ovenstående mange aktiviteter har kun været mulig takket være dygtige og engagerede medarbejdere og en meget stor skare af dedikerede frivillige. En meget stor tak til alle for den indsats. Det er den, der giver DOF styrke og mulighed for at forbedre forholdene for fuglene.

Redaktion:

Josefine Buus Jacobsen

Forsidefoto:

Dobbeltbekkasin

Foto: Ole Bro

Grafisk design:

KLS PurePrint

Dansk Ornitologisk Forening

| BirdLife Danmark

Vesterbrogade 138-140

1620 København V.

Tel: 33283800

dof@dof.dk

www.dof.dk

Facebook: @DOFBirdLife

Instagram: @danmarksfugle

Dansk
Ornitologisk
Forening

BirdLife
DANMARK

Dansk Ornitologisk Forening / BirdLife Danmark (DOF BirdLife) er et grønt fællesskab med ca. 17.500 fugleinteresserede medlemmer, som glædes ved samværet om fuglene og beskytter vilde fugle og deres levesteder i Danmark og internationalt. DOF BirdLife er den danske del af BirdLife International – verdens største partnerskab for naturbevarelse. Vi er i alt 11 mio. medlemmer fordelt i 117 lande på fem kontinenter.

FAKTA

(Ultimo 2025)

Antal medlemmer i DOF: 17.246

Antal medlemmer i Ørneklubben: 841

Antal medlemmer i DOF UNG: 394

Antal aktiviteter pr. år: ca. 750

Klyde, Borreby Mose. Foto: Villy Pedersen.